

УДК 339. 54

ФОРМИ МІЖНАРОДНИХ БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ

Студ. А.Ю. Самойлова, гр. БОА 1-13

Наук. керівник доц. М.С. Амбарчян

Київський національний університет технологій та дизайну

Міжнародні розрахунки становлять собою систему регулювання платежів за грошовими вимогами та зобов'язаннями між суб'єктами міжнародних економічних відносин. Тобто, міжнародні розрахунки — це грошові розрахунки між суб'єктами міжнародної діяльності, що пов'язані з рухом товарно-матеріальних цінностей і послуг у міжнародному обігу. Форма міжнародних розрахунків — це спосіб оформлення, передавання та оплати товаророзпорядчих і платіжних документів, що використовуються в міжнародній практиці. Міжнародні розрахунки включають в себе два аспекти: 1) умови і правила здійснення платежів, вироблені практикою і закріплені міжнародними угодами та звичаями; 2) щоденну практичну діяльність банків по реалізації розрахунків. Можуть здійснюватися в готівковій і безготівковій формі. Причому переважна частина їх здійснюється у безготівковій формі за допомогою записів на рахунках банків.

Стаття 1088 ЦК України «Види безготівкових розрахунків» визначає, що при здійсненні безготівкових розрахунків допускаються розрахунки із застосуванням платіжних доручень, акредитивів, розрахункових чеків, розрахунки за інкасо, а також інші розрахунки, передбачені законом, банківськими правилами та звичаями ділового обороту.

Стаття 1088 ЦК України виділяє платіжні доручення та чеки як самостійні види розрахунків, у той час як світова практика відносить їх до засобів платежу. Банківський переказ, як показує практика, використовують як форму авансових розрахунків і розрахунків за відкритим рахунком.

Банківські перекази здійснюються в безготівковій формі на підставі платіжних доручень, що адресуються одним банком іншому. Банк виконує тільки платіжні доручення іноземних банків чи оплачує відповідно до умов кореспондентських угод виставлені на нього банківські чеки з грошовими зобов'язаннями іноземних імпортерів, а також виставляє платіжні доручення і банківські чеки на іноземні банки за грошовими зобов'язаннями вітчизняних імпортерів.

Інкасова форма розрахунків полягає в тому, що експортер після відвантаження продукції, виконання робіт, послуг надає своєму банку інкасове доручення, в якому викладено всі умови розрахунків: отримати від імпортера або від банку, що його обслуговує, згоду на сплату коштів - акцепт чи певну суму грошових коштів у зазначений в контракті термін в обмін на товаророзпорядчі документи. Інкасо є формою розрахунків, яка об'єктивно вигідніша насамперед покупцю - імпортеру.

Використання акредитивної форми розрахунків дає гарантії, з одного боку, що товар чи послуги будуть повністю та своєчасно оплачені, а з другого, - що списання коштів з рахунку відбудеться тільки після виконання умов, визначених контрактом.

Авансові розрахунки - це розрахунки, які здійснюються імпортером до відвантаження товарів, а інколи навіть до їх виробництва. Ця форма розрахунків найвигідніша для експортера, оскільки у цьому випадку він захищений від ризику того, що іноземний покупець відмовиться або буде неспроможним заплатити за товар, який йому вже відвантажили.

Розрахункові чеки - це форма безготівкових розрахунків, за якої використовуються чеки. Чек зручний для розрахунків тоді, коли імпортер боїться віддати гроші до того, як одержить товар, а експортер не хоче передати товар до одержання гарантій платежу.

Аналізуючи сучасний стан ринку безготівкових розрахунків можна зробити висновок, що особливість українського ринку міжнародних розрахунків полягає у його вразливості до зовнішніх і внутрішніх економічних чи політичних змін через невпевненість у надійності вітчизняних банків.